

Nr 508.

Av herr **Olsson i Mora m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 108, angående reglering av arbetstiden för viss statsanställd personal.

I proposition nr 108 begär Kungl. Maj:t riksdagens yttrande angående ett förslag till reglering av arbetstiden vid vissa statliga anstalter av olika slag. Avsikten härmed är att åttatimmarsdagen i princip skall genomföras vid ifrågavarande anstalter, så att arbetstiden bestämmes till 48 timmar per vecka. Den mest betydande av de grupper, som beröras av förslaget, är personalen vid statens sinnessjukhus.

De ekonomiska konsekvenser, som ett realiserande av förslaget i fråga skulle medföra för statsverket, äro betydande. I ökade årskostnader beräknas ett belopp av 1 738 442 kronor och engångskostnaden för anskaffande av bostäder åt nyanställda uppgår till 2 017 500 kronor. Redan på den grund måste man hysa tvekan inför förslaget i det statsfinansiella läge, som är rådande. Föredragande departementschefen säger sig icke ha velat framlägga förslag i ämnet till 1934 års riksdag på grund av det dåvarande budgetära läget. Enligt vår uppfattning är icke detta läge så mycket bättre i år, att ett framförande av förslaget kan motiveras.

Emellertid är det uppenbart, att en reglering av arbetstiden vid ifrågavarande anstalter ned till 48 timmar i veckan skulle komma att få ekonomiska konsekvenser vida utöver vad som beräknats för statsverkets del. Ett införande av åttatimmarsdagen vid de statliga sinnessjukhusen skulle med största sannolikhet medföra krav på liknande förkortning av arbetstiden även vid de kommunala och landstingsdrivna kroppssjukhusen. Likaså skulle arbetstidsregleringen vid alkoholist- och uppfostringsanstalter m. fl. komma att bli prejudicerande för förhållandena vid av landstingen drivna sinnesslöanstalter, arbetshem och skyddshem m. m. Av ett uttalande i propositionen framgår också, att föredragande departementschefen räknar med en dylik verkan av förslagets genomförande.

Någon utredning om kostnaderna för ett införande av åttatimmarsdagen för de kommunala anstalterna föreligger emellertid icke. För personalen vid sinnessjukhusen vidtogs en reglering av arbetstiden så nyligen som vid 1931 års riksdag. Denna reglering ansågs med all rätt vara av prejudicerande betydelse för kroppssjukhusen och föregicks därför av en undersökning rörande de väntade ekonomiska följderna för dessa sjukvårdsanstalter. Det förefaller vara ännu angelägnare att en dylik utredning företages nu, innan det i propositionen föreslagna steget tages, då det här är fråga om verkningar även för åtskilliga andra anstalter än sjukhusen.

I gällande arbetstidslag är allt arbete som gäller hälso- och sjukvård undantaget, likaså jordbruksarbete. Genom att det oaktat i administrativ väg

vidtaga sådana anordningar, att åttatimmarsdagen faktiskt komme att tillämpas, såväl vid flertalet sjukhus som ock vid de jordbruk, som höra till vissa anstalter, införes åttatimmarslagen på dessa områden på en bakväg. Vi hålla före att detta är en oriktig väg att gå och att frågan om lämpligheten av arbetstidslagens tillämpning vid sjukhusen och övriga sociala anstalter i stället bör prövas som en lagfråga.

Överhuvudtaget synes detta ärende icke vara av mera brådskande natur, än att med dess avgörande gott kan anstå, till dess att alla konsekvenser av dess genomförande kunnat bättre utrönas. Den största personalgruppen, de vid sinnessjukhusen anställda, har så sent som vid 1931 års riksdag fått sina arbetstidsförhållanden reglerade på ett sätt, som då ansågs tillfredsställande. Beträffande den övriga personal, varom här är fråga, framgår det av den i propositionen lämnade redogörelsen, att några exceptionellt långa arbetstider icke förekomma, särskilt om hänsyn tages till att det i många fall icke är fråga om arbete i vanlig mening, utan om vakttjänst och passning m. m.

Även mot det föreslagna sättet för arbetstidsregleringens genomförande vid ifrågavarande anstalter kan det riktas befogade anmärkningar. Att företaga en veckoreglering av arbetstiden för den sorts arbete, varom här i huvudsak är fråga, ställer sig synnerligen opraktiskt och dyrbart. Med hänsyn till kontinuiteten i sådant arbete, som hör till sjukhustjänst och vakttjänst, är det ur alla synpunkter smidigare och ändamålsenligare att ordna en arbetstidsreglering under längre tidsperioder, så som förut skett vid sinnessjukhusen. För personalen kan en dylik anordning många gånger ställa sig förmånligare än en per vecka genomförd reglering.

Med anledning av vad sålunda anförts hemställa vi,

att riksdagen som yttrande över Kungl. Maj:ts proposition nr 108 måtte uttala, att den däri föreslagna regleringen av arbetstiden för personalen vid vissa statliga anstalter icke nu bör genomföras, utan att en utredning rörande de ekonomiska verkningarna av en liknande arbetstidsbegränsning vid kommunala anstalter av jämförligt slag först må komma till stånd.

Stockholm den 5 mars 1935.

<i>A. Olsson</i> i Mora.	<i>Rickard Westerdahl.</i>	<i>Alfr. Nilsson,</i> Steneberg.
<i>M. L. Petersson,</i> Broaryd.	<i>Gunnar Persson,</i> Falla.	<i>G. Malmqvist.</i>
<i>A. Hansson,</i> Rubbestad.	<i>Gust. Andersson</i> i Rasjön.	<i>A. J. Johansson.</i> i Bro.
	<i>Ewald Lindmark.</i>	